

LA SETMANA SANTA A TARRAGONA: ENTRE LA SINGULARITAT I EL POLIMENT

Els amics Natzarens m'han demanat unes reflexions sobre la Setmana Santa de Tarragona i, més concretament, sobre el seu estat actual. Reflexionar sobre fets vius sovint té l'handicap que els pensaments acostumen a tocar més directament sobre la realitat immediata que no pas si analitzem esdeveniments llunyans en el temps i en la història: aleshores les opinions, sense deixar d'optar a ser matèria de polèmiques o controvèrsies, naveguen més per la serenitat de l'assaig que no pas per la proximitat d'una columna o d'un article periodístic. Però ara ens demanen que pensem sobre l'avui d'aquesta Setmana Santa Tarragonina.

Què la fa singular?

- Que segueix essent presidida per una processó general, és a dir, un itinerari complet, tràgic i corprenedor, didàctic i literari, per la Passió i Mort de Jesucrist: una història teatral que linealment passa per davant dels ulls dels espectadors i, alhora, globalment embolcalla la ciutat antiga i l'eixampla vuitcentista.
- Que el decorat per a aquest drama sacre que Tarragona ofereix és especialment propi i adequat, amb pedres i parets cronològicament perfectes que basteixen els telons necessaris per a tots i cadascun dels misteris.
- Que encara surten algunes esplèndides mostres de l'art de la imatgeria religiosa, procedents d'èpoques avui ja històriques. El Natzarè, la Primera Caiguda, el Sant Enterrament o el Retorn del Calvari, són figures i quadres plàstics absolutament comunicatius.
- Que la Congregació de la Sang i la ciutat en el seu conjunt han sabut mantenir l'esperit penitencial de la celebració, especialment amb el grup de les cucurulles amb els impropis: probablement una de les imatges més autèntiques i definidores del Divendres Sant Tarragoní.
- Que s'ha sabut mantenir i potenciar la prestància i l'elegància dels Armats que, en general amb una extracció social més diversa que les d'èpoques pretèrites, continuen constituint l'imprescindible encapçalament dels actes centrals.
- Que, amb l'augment de la pluralitat interna a les confraries, arribà la recuperació del fet de portar els passos a les espatlles. Aquella tesi de la postguerra que va arraconar aquesta pràctica consuetudinària de la nostra processó perquè l'alentia excessivament, se n'anava en orris amb les noves fornades de gent que s'incorporava a les associacions i que desplaçava als antics portants assalariats.

Què li sobra?

- Oficialisme, que no serietat. No és que li sobri només en l'actualitat sinó que ja fa una bona pila d'anys que, amb insígnies diferents, hi ha qui és creu més important que el darrer anònim penitent, i ho exterioritza grotescament.
- Superficialitat. Que la religiositat d'avui no sigui, sortosament, la mateixa que la del 1940 o del 1945, no hauria d'implicar que es confongui el tarragonisme processional amb les exhibicions de caps de perruqueria i maquillatge divers en detriment de l'enyorada i avui gairebé absent cucurulla, que fins i tot fou font d'inspiració i elogi per a diversos literats.
- Aragonèsització musical. Que les confraries no neden en l'abundància és una realitat que no hauria de comportar l'enorme davallada en l'assistència de bandes de música amb tots els ets i uts a la nostra processó. Algunes germandats han organitzat o contractat *Bandas de cornetas y tambores*, i d'altres han obert l'apartat musical als tons més sacres de les cobles de ministres. Els que només arriben als timbals, entenc que s'erren: amb tot el respecte que em mereixen uns i altres, ni això són els grups de foc del Seguici Popular de Santa Tecla ni això és la Setmana Santa del Baix Aragó espanyol.

- Viacrucis als carrers. No és la primera etapa històrica en què es prodiguen notablement dins la nostra Setmana Santa, però -després de seguir-los un a un- en la majoria d'ells no hi trobo massa sentit. Ni acaben de ser profundes manifestacions de fe, ni acaben d'arrossegar multituds d'espectadors ni tampoc tenen aquella màgia necessària que, en definitiva, és el que fa perpetuar aquest actes en la història. Crec que responen més a la necessitat autoimposada per cada associació d'emular el programa d'activitats de la resta.
- Homogeneïtat en els opuscles de les diferents associacions: hi ha qui encertadament ho va afirmar en una presentació, i la seva tesi no va caure gens bé. Amb notables excepcions, sobren editors poc originals i articulistes massa habituals.
- Imatges de fibra de vidre. De cap de les maneres és el material idoni per cisellar imatgeria humana corresponent al cicle de la Passió i Mort de Crist. No arriben al nivell que exigeixen la tradició tarragonina i la del conjunt és l'Estat. No us enganyeu.

Jordi BERTRAN